

W blasku historii. 660 lat miasta Jasła

Ludzie – miejsca – wydarzenia

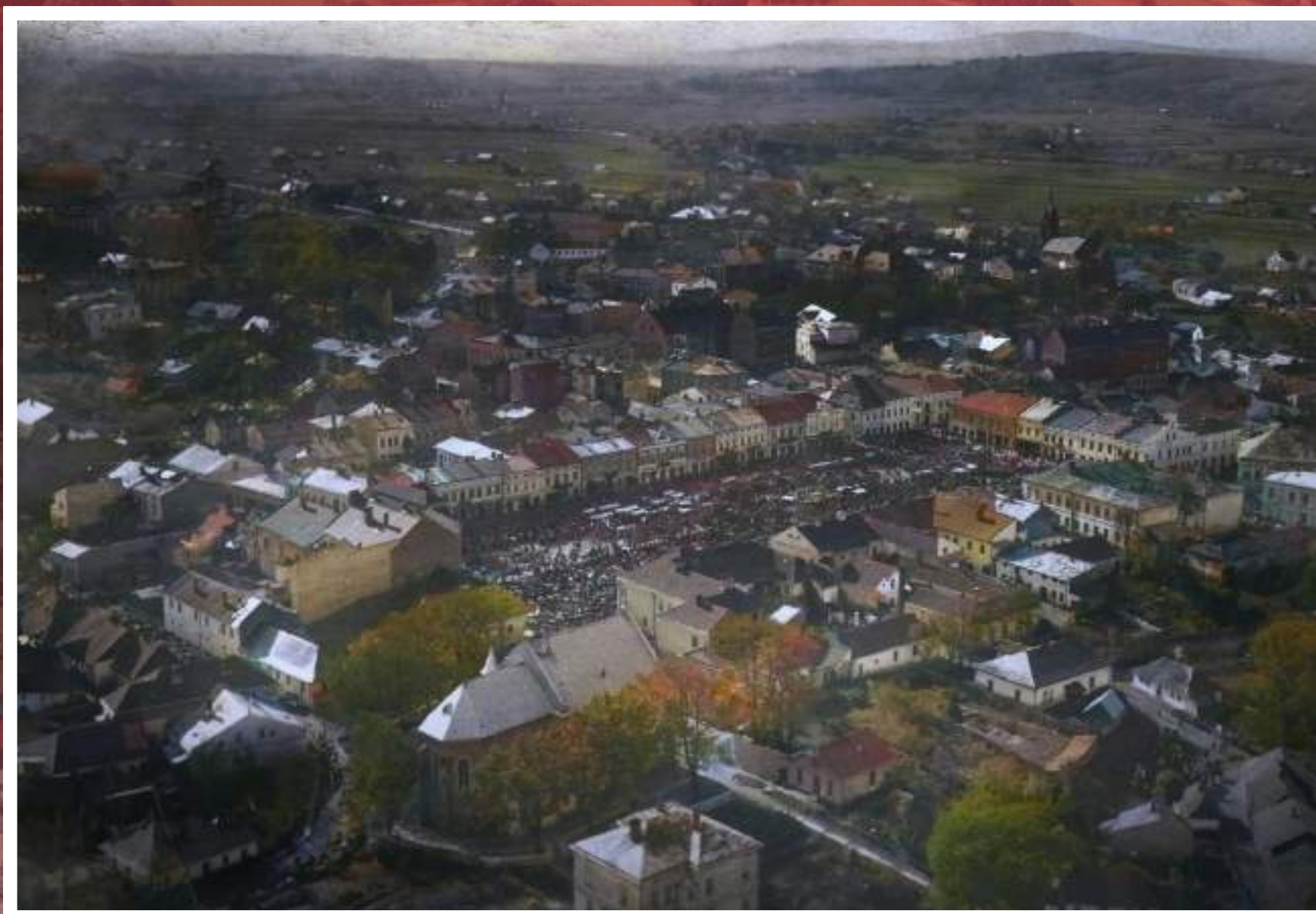
opracowanie: dr Przemysław Misiótek
fotografie: Bartłomiej Wilk, Karolina Kaleta-Garduła,
ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Jasle

Muzeum Regionalne w Jasle, ul. Kadyiego 11,
38-200 Jasło tel. 13 44 623 59 e-mail: kontakt@muzeumjaslo.pl

W blasku historii. 660 lat miasta Jasła

W roku 1365 Jasło uzyskało prawa miejskie, co zapoczątkowało jego rozwój jako ważnego ośrodka handlowego, kulturalnego i społecznego. Dziś, **660 lat później**, z dumą sięgamy wstecz, by przypomnieć dzieje naszego miasta – jego mieszkańców, wydarzenia i przemiany, które ukształtowały jego oblicze.

Zapraszamy do wspólnej podróży przez wieki, aby lepiej zrozumieć tożsamość Jasła i docenić jego bogate dziedzictwo. Niech ta wystawa stanie się okazją do refleksji nad przeszłością i inspiracją na przyszłość.

1185 r. – z tego roku pochodzi pierwsza wzmianka o osadzie Jasiel, została ona podarowana klasztorowi cystersów z Koprzywnicy przez Mikołaja Bogorię.

1262 r. – książę Bolesław Wstydlivy nadał targowi w Jasle immunitet skarbowy

26 IV 1365 r. – król Kazimierz Wielki nadał Jasłu prawa miejskie

XV w. – powstanie kościoła farnego

1474 r. – najazd węgierski na Jasło

1578 r. – przywilej „wolnej soboty” nadany przez króla Stefana Batorego pozwalający mieszkańcom okolicznych wsi przywozić i sprzedawać w Jasle chleb

1772 r. – Jasło weszło w skład zaboru austriackiego

1784 r. – prawdopodobna data założenia starego cmentarza

1785 r. – pożar miasta, doszczętnie spłonęły zabudowania klasztorne karmelitów trzewickich

1826 r. – pożar miasta, ocalał jedynie kościół farny i kilka domów

1856 r. – Ignacy Łukasiewicz założył na przedmieściach Jasła pierwszą na świecie destylarnię ropy naftowej

1867 r. – Jasło stało się siedzibą powiatu

1868 r. – założono w Jasle gimnazjum męskie

1884 r. – Jasło uzyskuje połączenie kolejowe na linii Stróże – Zagórz

1890 r. – budowa linii kolejowej Jasło – Rzeszów

1905 r. – powstanie synagogi

1910 r. – założenie Jasielskiego Klubu Sportowego „Czarni”

1918 r. – Jasło odzyskuje niepodległość, podczas manifestacji na jasielskim rynku zostaje ściągnięty austriacki orzeł z budynku starostwa

1924 r. – założenie drużyny żydowskiego klubu sportowego „Makkabi”

1939 r. – wybuch II wojny światowej, Jasło trafia pod okupację niemiecką

1943 r. – akcja „Pensjonat”, podczas której wyzwolono z jasielskiego więzienia ponad stu osadzonych

Ważniejsze wydarzenia z historii Jasła

1944-1945 – decyzją okupacyjnych władz niemieckich, mieszkańcy zostają wysiedleni, a pozostawione mienie jest przez Niemców rabowane i wywożone do III Rzeszy, następnie Niemcy przystępują do systematycznego niszczenia zabudowy

1946 r. – w mieście przebywała delegacja amerykańskiej Polonii, która miała zorganizować pomoc dla zburzonego miasta

1965 r. – obchody 600-lecia miasta Jasła połączone z licznymi wydarzeniami kulturalnymi i społecznymi

1969 r. – utworzenie Muzeum Regionalnego

1985 r. – Turniej Miast Jasło – Ława

1996 r. – ogłoszenie św. Antoniego patronem Jasła

Przystanek Kwiatowa fot. Bartłomiej Wilk

Jednym z najbardziej zasłużonych burmistrzów Jasła był Antoni Koralewski. Urodził się w 1820 r. Podjął pracę jako urzędnik austriacki, a w 1867 r. po raz pierwszy objął posadę jasielskiego burmistrza. Pełnił ją z przerwami przez 14 lat do 1887 r.

Jeszcze jako urzędnik zabiegał o utworzenie gimnazjum w Jasle, co stało się faktem w 1868 r. Przez kilka lat szkoła była utrzymywana przez miasto, a później przeszła pod opiekę austriackiego rządu.

Koralewski podejmował także starania w sprawie rozwoju kolei, to m.in. jego działania doprowadziły do budowy połączenia kolejowego ze Stróżami, Zagórzem i Rzeszowem.

Istotnym polem działalności burmistrza były sprawy gospodarcze. Przewodniczył Kasie Oszczędności, a także funduszowi pożyczkowemu dla przemysłowców. U progu jego ostatniej kadencji powołano w Jasle Okręgowy Urząd Górniczy w związku z rozwojem przemysłu naftowego w regionie.

Antoni Koralewski przyczynił się do budowy gmachu Sądu Obwodowego. W dowód wdzięczności dla swojego burmistrza, miasto Jasło nadało mu tytuł Honorowego Obywatela, a ulicę, przy której mieszkał, nazwano jego imieniem. Zmarł w 1898 r. i został pochowany na jasielskim starym cmentarzu.

Nagrobek Antoniego Koralewskiego na starym cmentarzu w Jasle

Posiedzenia te wywołane zostały relacją burmistrza p. Koralewskiego, który powróciwszy z Wiednia, gdzie sprawę tę popierał oświadczył, że dalsze czynności w tej sprawie zależą od wykazania się gminy potrzebnymi na budowę funduszami, że w razie zaciągnięcia na ten cel przez gminę pożyczki, — odnośna uchwała Rady gminnej musi uzyskać zatwierdzenie Rady powiatowej. Zarazem oznajmił, że Wysoki Rząd zgadza się w zasadzie na wybudowanie gmachu za 105 tysięcy złr. przez gminę, i że po wybudowaniu takowego zwróci względnie odkupi budynek za 85 tysięcy złr., w skutek czego gmina miasta Jasła przyczyni się do powstania sądu obwodowego kwotą 20 tysięcy złr.

W myśl tej relacji p. Burmistrza zapadła uchwała Rady gminnej Jasielskiej zezwalającej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie sto tysięcy złr. a w., która to uchwała przedłożona została do potwierdzenia Radzie powiatowej.

"Nowiny Jasielskie" nr 1, 1884

Urodził się w 1887 r. w Jaśle w żydowskiej rodzinie z tradycjami kupieckimi. Po ukończeniu gimnazjum w Jaśle, rozpoczął studia z zakresu matematyki na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

Kontynuował je w niemieckiej Getyndze, gdzie uzyskał doktorat.

Steinhaus pochylił się wkrótce na życie naukowe.

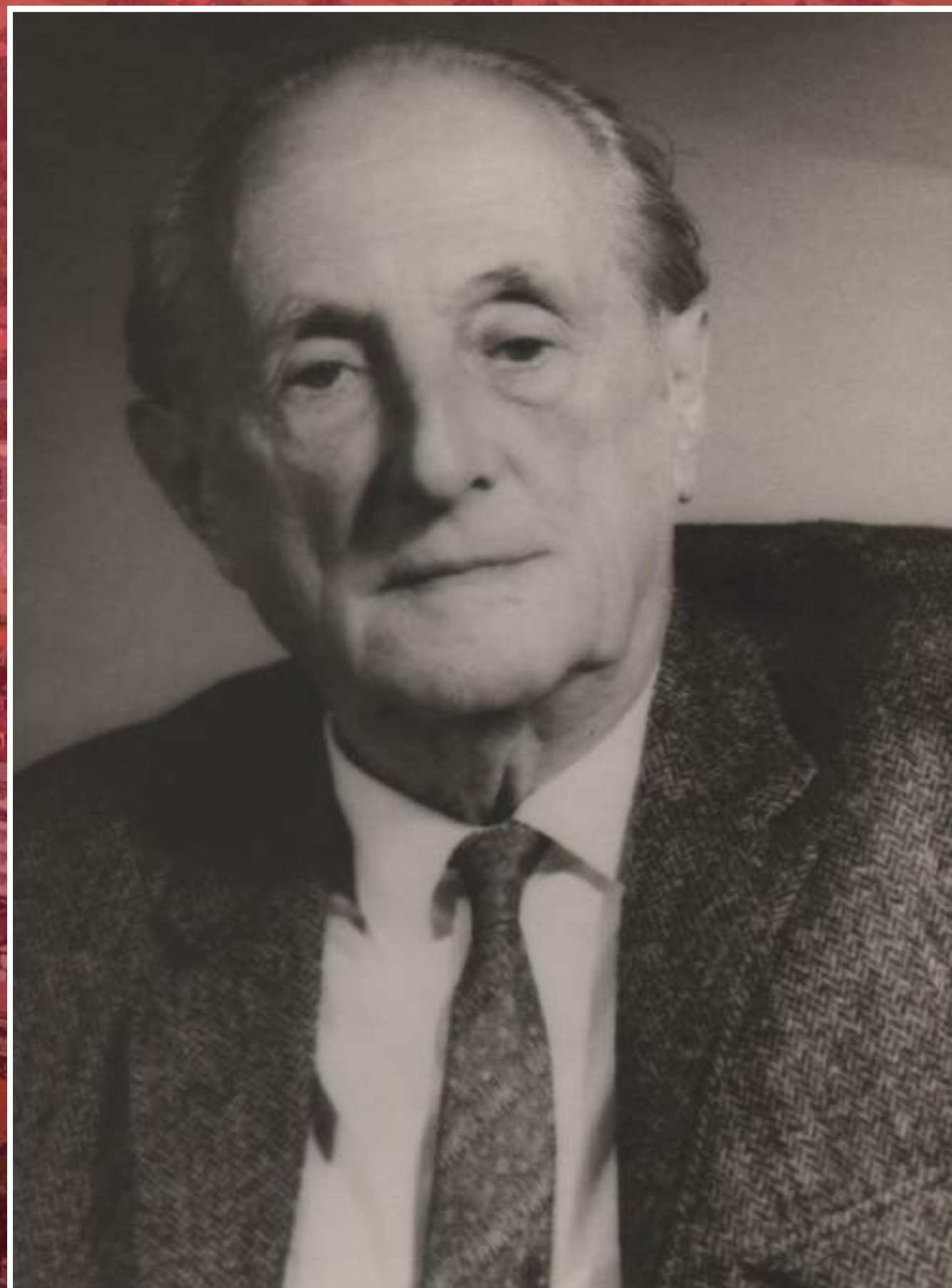
Przypadkowe spotkanie ze Stefanem Banachem i Otto Nikodym na krakowskich Plantach

zapoczątkowało utworzenie lwowskiej szkoły matematycznej, która w sposób szczególny zajmowała się analizą funkcjonalną. W 1929 r.

Steinhaus wraz z Banachem założyli naukowe czasopismo „Studia Mathematica”.

Pochodzenie żydowskie sprawiło, że II wojna światowa była dla Steinhausu czasem walki o przetrwanie, z której udało się mu wyjść obronną ręką. Po jej zakończeniu kontynuował pracę naukową, organizując uniwersytet we Wrocławiu, uczestnicząc w konferencjach i wyjazdach naukowych. Kilukrotnie przebywał w USA, gdzie spotkał się ze swoim kolegą ze Lwowa Stanisławem Ulamem.

Hugo Steinhaus zmarł w 1974 r. i został pochowany we Wrocławiu.

Nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Jasła Hugonowi Steinhausowi

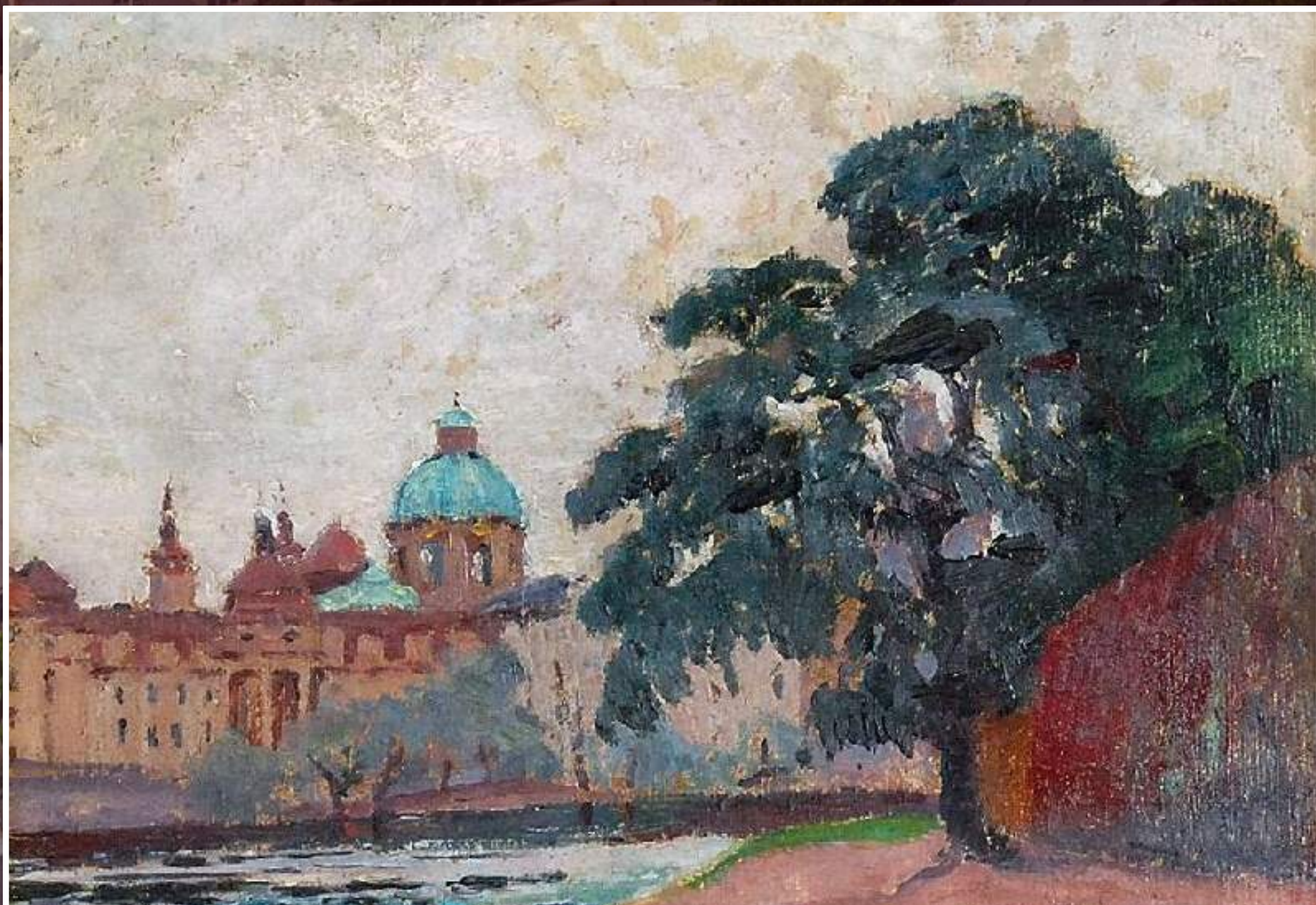
Film „Hugo z Jasła”

Ignacy Pinkas

Urodził się w Jaśle w 1888 r. jako jeden z ośmiorga dzieci Macieja i Stefanii. Uczęszczając do jasielskiej szkoły, ale wkrótce przeniósł się do Krakowa razem z rodzicami. Ignacy, który od dzieciństwa przejawiał zainteresowanie malowaniem i rysowaniem, nie chciał iść za sugestiami swoich rodziców co do wyboru swojej drogi życiowej. Przeniósł się do Tarnowa i utrzymywał się podejmując różne zajęcia zarobkowe. Po powrocie do Krakowa w 1908 r. uczęszczał na zajęcia do Akademii Sztuk Pięknych jako wolny słuchacz. Po wybuchu I wojny światowej, Pinkas wstąpił do Legionów Polskich, służył także w Polskim Korpusie Posiłkowym. W 1919 r. wraz z oddziałem gen. Lucjana Żeligowskiego znalazł się w Wilnie. Losy Ignacego w trakcie wojny spowodowały, że istotnym elementem jego twórczości była tematyka legionowa i kresowa.

Portretował Józefa Piłsudskiego, Bolesława Roję, a także uwiecznił widoki z Wilna. Podobnie, przebywając na Bałtykiem namalował obrazy o tematyce morskiej czy przedstawiające Gdańsk.

Widok na Pragę i Wełławę - Ignacy Pinkas, 1925

Ignacy Pinkas udzielał się również społecznie. Był członkiem Związku Artystów Plastyków, Związku Strzeleckiego i Akademickiego Związku Sportowego. Artysta zmarł na gruźlicę w 1935 r. Wiele lat po jego śmierci, pasierbica Pinkasa, Maria Wolny przekazała dużą część prac ojczyma Muzeum Regionalnemu w Jaśle.

"Pinkacy. Opowieść o malarzu Ignacym Pinkasie"

Stanisław Proń z żoną

Urodził się 1892 r. w rodzinie słynącej z działalności patriotycznej. Rozpoczął naukę w gimnazjum w Jasle, a po ukończeniu kilku klas wyjechał do Krakowa i pomagał swojemu stryjowi Mikołajowi w prowadzeniu apteki „Pod Żółtą Gwiazdą”. Rozpoczął wkrótce studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim, a po ich ukończeniu doktoryzował się na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

Proń pracował na różnych stanowiskach w administracji, a krótko przed wybuchem II wojny światowej pełnił funkcję burmistrza Sokala. Wojna zastała go w Warszawie, lecz po kilku miesiącach powrócił do Krakowa, gdzie zaangażował się w działalność Związku Walki Zbrojnej, a potem Armii Krajowej.

Po zakończeniu wojny już w 1946 r. zwrócił się z propozycją zorganizowania krakowskiego muzeum poświęconego aptekarstwu i po uzyskaniu stosownych zgód został mianowany jego pierwszym dyrektorem. Proń był autorem wielu publikacji poświęconych muzealnictwu, a za swoją działalność otrzymał wiele odznaczeń.

Stanisław Proń zmarł w 1971 r. w Krakowie.

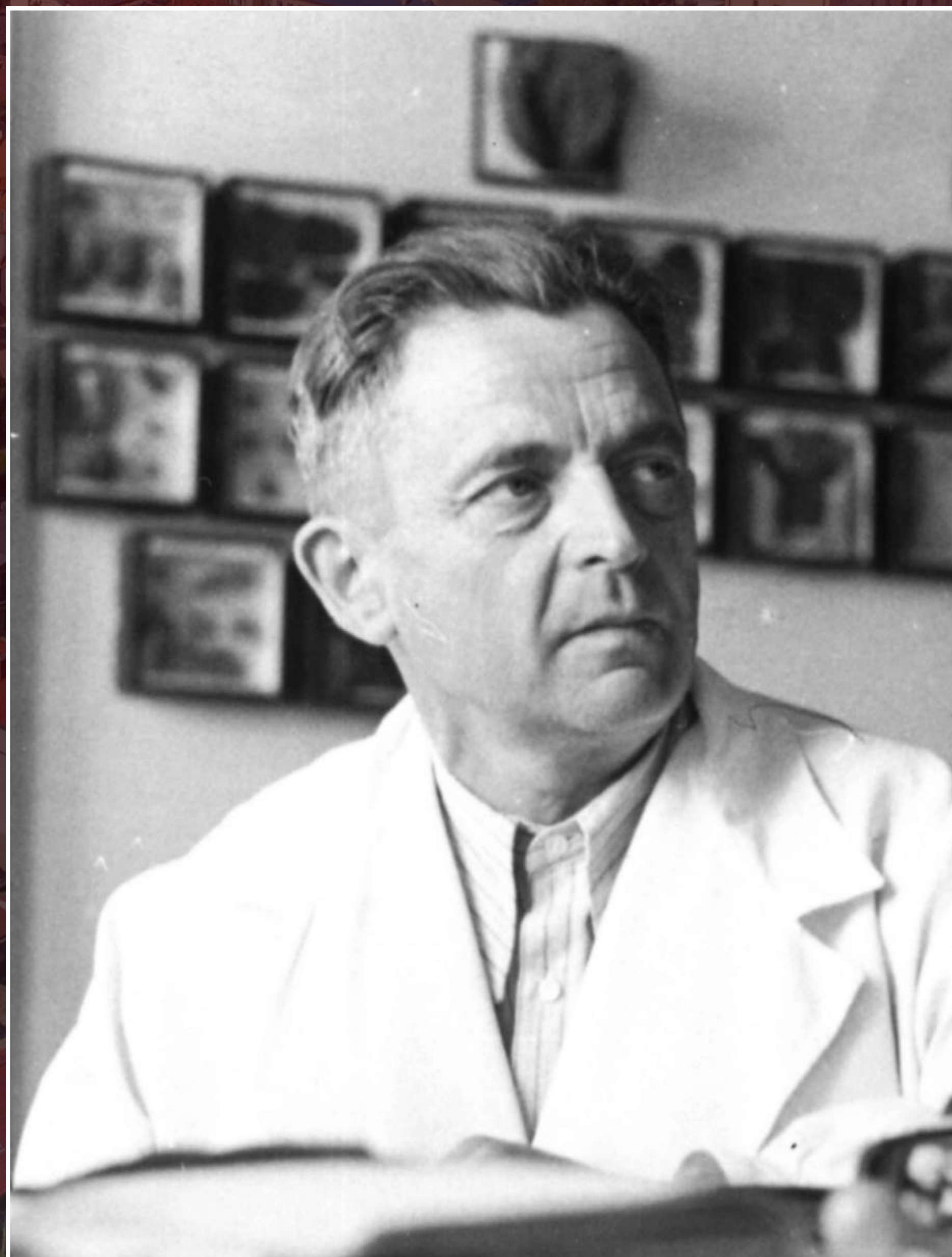

Stanisław Kadyi

Urodził się w 1900 r. w Jasle w rodzinie lekarskiej. O jego przyszłych pasjach zdecydowały przede wszystkim zainteresowania ojca i stryja. Młody Stanisław już od dziecka interesował się przyrodą, ale także posiadał szerokie zainteresowania humanistyczne takie jak numizmatyka czy bibliofilstwo. Duży wpływ na Kadyia mieli jego profesorowie z jasielskiego gimnazjum: Sebastian Drozd i Roman Molenda.

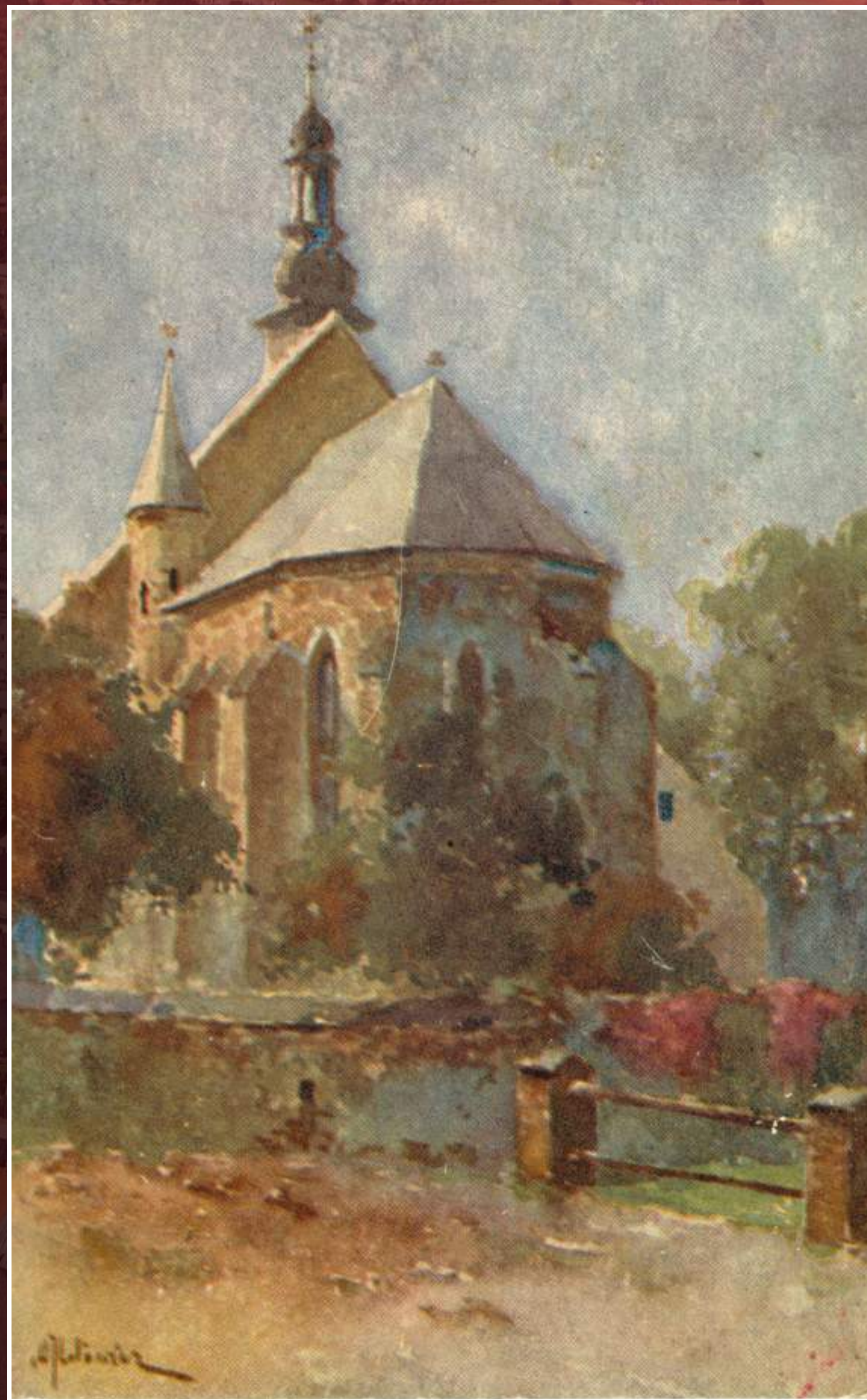
Po zdaniu matury w 1918 r. walczył jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej, a w 1921 r. rozpoczął studia medyczne z okulistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Po ich ukończeniu praktykował w Krakowie, a w 1935 r. wrócił do Jasła, z którym związany był praktycznie do końca swojego życia. Oprócz pracy zawodowej zajmował się kolekcjonerstwem. Ekspozaty do swojej kolekcji pozyskiwał podczas licznych podróży, ale także od swoich pacjentów, którzy w ten sposób odwdzięczali się za leczenie. Po jego śmierci, w 1980 r., zgodnie z jego wolą, większość kolekcji, którą gromadził całe swoje życie, przekazał na rzecz Muzeum Regionalnego w Jasle. Po dziś dzień stanowi ona ogromną część muzealiów tej placówki, w tym wiele unikatów w skali ogólnopolskiej i światowej. W uznaniu zasług dla kultury, dr S. Kadyi otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia, jego imieniem nazwano także jasielskie Muzeum.

Najstarszym zabytkiem miasta jest kościół farny, choć trzeba zaznaczyć, że parafia w Jasle powstała jeszcze przed 1325 r.

Świątynia pochodzi z XV w. i powstała dzięki staraniom Mikołaja i Stanisława Cielątków. Została wzniesiona w stylu gotyckim i poświęcona jest Wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny. Kościół wpisał się w historię Jasła i był z nią niewątpliwie związany. Niszczony przez wojska węgierskie, stał się ofiarą pożarów w XVII i XVIII w. Kilukrotnie gruntownie odnawiany – ostatnia konserwacja miała miejsce na przełomie XX i XXI w.

W związku z rozwojem liczebnym parafii kilukrotnie planowano rozbudowę świątyni, do czego jednak nie doszło. Największa klęska spotkała kościół w 1944 r., kiedy to został spalony przez Niemców – przepadło całe wyposażenie, a sklepienie zawaliło się. Po wojnie obiekt został odbudowany ze współczesnym wnętrzem i nadal służy mieszkańcom miasta i okolicznych miejscowości.

Kościół parafialny w Jasle, pocztówka wg akwareli Apolinarego Kotowicza

Jednym z najbardziej znanych i charakterystycznych miejsc w Jaśle jest rynek. Został on wytyczony podczas lokacji miasta na prawie magdeburskim w 1365 r. Tutaj znajdował się ratusz, pręgierz (forma kolumny, która służyła do wymierzania kar), a sam rynek był istotnym miejscem dla lokalnego handlu i rzemiosła.

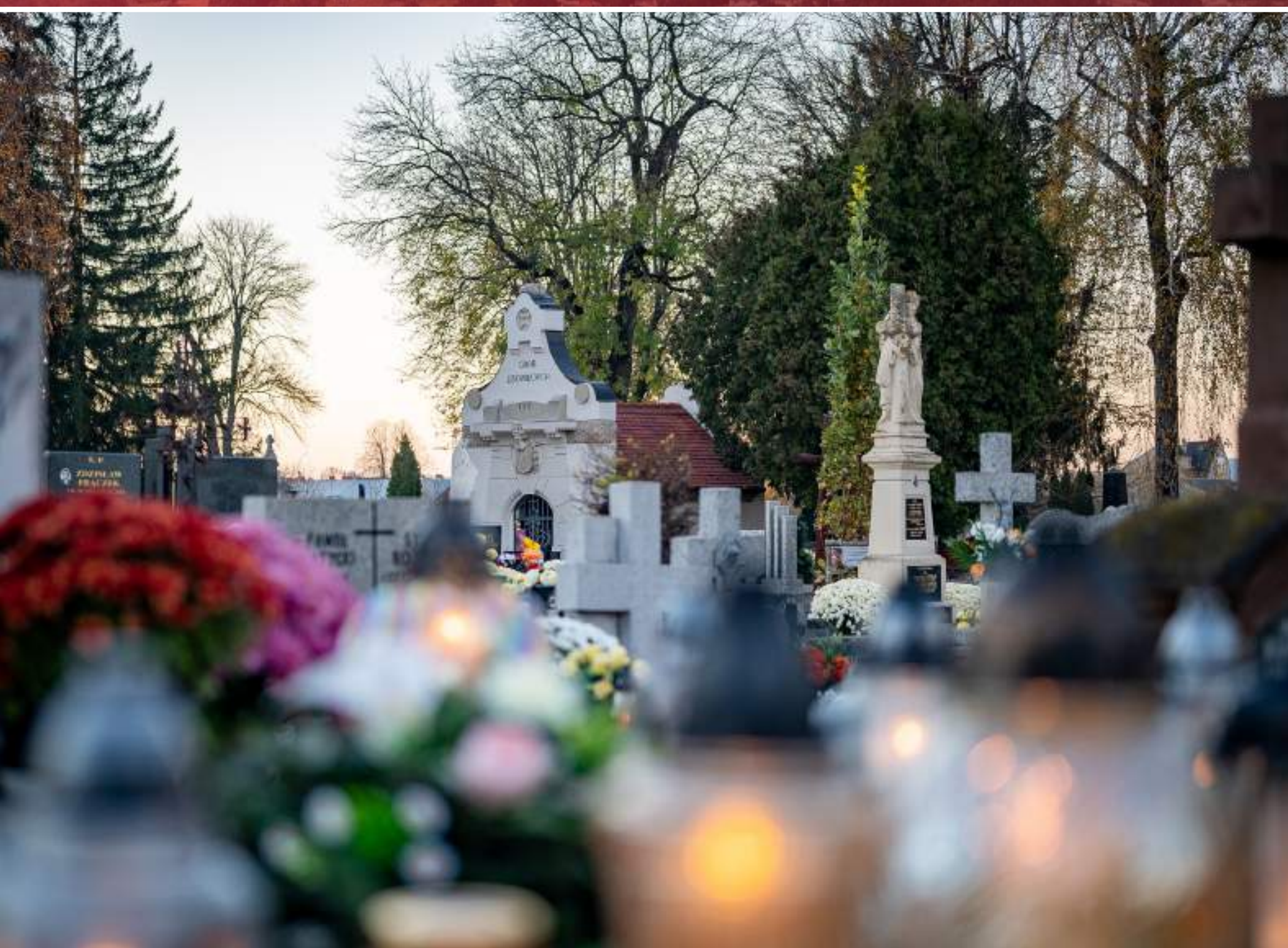
Na przestrzeni wieków zmieniała się jego zabudowa, ale nadal jasielski rynek jest siedzibą władz administracyjnych. Tutaj znajduje się starostwo powiatowe oraz urząd miasta. Kontynuacją działalności handlowej i rzemieślniczej są dzisiaj liczne sklepy i restauracje.

Jasielski rynek jest związany z wieloma wydarzeniami historycznymi. To tutaj znajdował się dom rodzinny Hugona Steinhausa, a Ignacy Łukasiewicz – wynalazca lampy naftowej – prowadził aptekę. Rynek był miejscem wielu uroczystości państwowych, patriotycznych i religijnych. Należała do nich chociażby manifestacja w związku z odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1918 r. Mieszkaniec Jasła, Karol Polak, ściągnął wówczas z budynku starostwa wizerunek austriackiego orła. Rynek w Jaśle po dzień dzisiejszy stanowi miejsce spotkań wielu jaślan i osób przyjezdnych.

Budynek ratusza. Został przebudowany w trakcie II Wojny Światowej

Prawie do końca XVIII w. na terenie zaboru austriackiego grzebano ludzi na cmentarzach przykościelnych. Po wydaniu stosownego zakazu, cmentarz ulokowano niżej kościoła farnego. Swoim układem przypominał park. W maju 1784 r. pochowano na nim Kunegundę Sroczyńską – był to pierwszy pochówek na tej nekropolii. Swoim charakterem nawiązuje do założeń parkowych: zostały wytyczone aleje oraz nasadzone drzewa.

Na przestrzeni lat cmentarz był powiększany, powstawały nowe nagrobki, często będące dziełami sztuki. W 1862 r. wybudowano, stojącą do dziś, kaplicę pw. Jezusa Ukrzyżowanego. Na starym cmentarzu grzebano mieszkańców Jasła i okolicznych miejscowości, ale także żołnierzy wielu narodowości, którzy w okresie zaborów stacjonowali w Jaśle, jak również walczyli w trakcie obu wojen światowych. Tutaj także pochowano ofiary II wojny światowej. W 1907 r. miasto przejęło zarządzanie cmentarzem, a w 1986 r. cmentarz został wpisany do rejestru zabytków.

Jasielskie gimnazjum zostało założone w 1868 r. i było jedyną szkołą tego typu między Nowym Sączem a Samborem. Początkowo młodzież uczyła się w jednym z budynków znajdujących się na jasielskim rynku, a nowy obiekt powstał w 1892 r. Wkrótce wybudowano bursę i kaplicę gimnazjalną.

Istotnym elementem działalności nauczycieli i uczniów była zaangażowanie w sprawę niepodległości. Sprzyjali temu profesorowie, jak np. Władysław Węgrzyński i Aleksander Truszkowski będący powstańcami styczniowymi. W wojnie polsko-bolszewickiej poległo sześciu uczniów wraz ze swoim profesorem Romanem Saphierem.

Po I wojnie światowej nadano szkole patronat króla Polski Stanisława Leszczyńskiego. II wojna światowa doprowadziła do zburzenia budynku gimnazjum, przepadło praktycznie całe wyposażenie i dokumentacja.

Do jasielskiego gimnazjum uczęszczało wielu ludzi nauki, polityki i kultury. Wystarczy wymienić Stanisława Pigonia – historyka literatury, Rudolfa Weigla – wynalazcę szczepionki przeciwko tyfusowi plamistemu czy ks. Kazimierza Waisa – rektora Uniwersytetu Lwowskiego.

Gimnazjum w Jaśle, budynek przed zniszczeniem w 1944 r.

Jednym z najbardziej znanych zakładów przemysłowych w regionie jasielskim była rafineria. Powstała w 1888 r. w Niegłowicach. Jej usytuowanie nie było przypadkowe. Znajdowała się w miejscu wolnym od zabudowań, co umożliwiło jego potencjalną rozbudowę. Bliskie położenie linii kolejowej stanowiło istotny element w transporcie materiałów, a płynące nieopodal rzeki Wisłoka i Ropa zapewniały bieżący dostęp do wody.

Z małego zakładu, już na początku XX w. jasielska rafineria przekształciła się w dużą przemysłową fabrykę.

Wytwarzano wówczas oleje, smary i parafinę. Wydarzenia wojenne nie ominęły zakładu – szczególnie II wojna światowa, kiedy przeszedł w zarząd niemiecki. Rafineria weszła w skład w „Beskiden Erdöl” i pracowała na rzecz III Rzeszy. Eksploatacja zakładu doprowadziła do jej złego stanu: Niemcy planowali przeprowadzenie koniecznej modernizacji, ale ze względu na sytuację wojenną, zamiast otwarcia, nastąpił rabunek i wywożenie rafineryjnego wyposażenia.

Na przestrzeni lat zmieniali się właściciele i udziałowcy, ale rafineria pozostawała przez wiele lat znakiem rozpoznawczym naszego miasta.

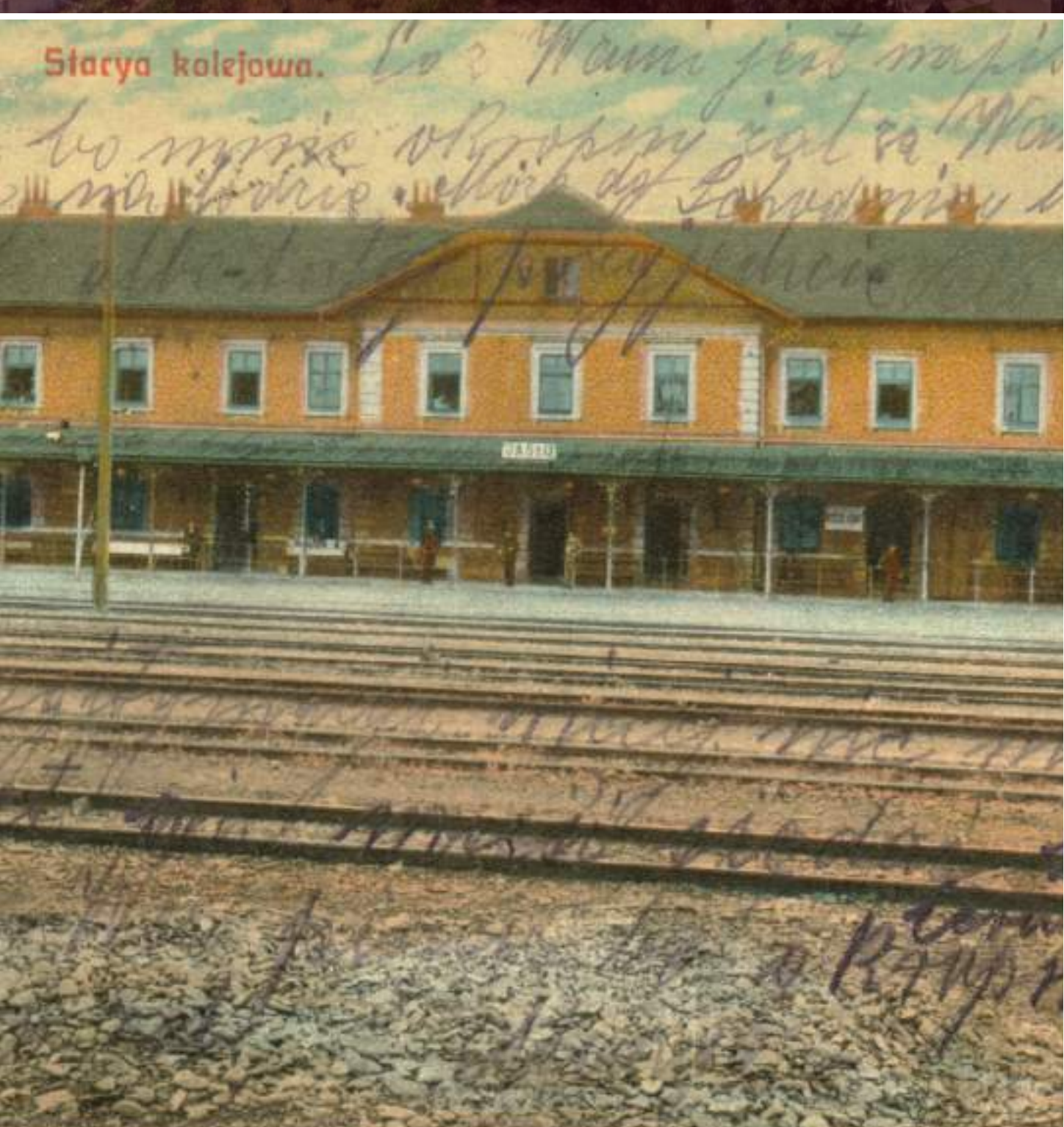

Dworzec kolejowy - widok od strony ulicy

Powstanie kolei w Jaśle było związane z budową wielkiej Galicyjskiej Kolei Transwersalnej, która sięgała od okolic Żywca i kończyła się na Husiatynie. Austriacy zdecydowali się na taką inwestycję ze względów militarnych, ale także gospodarczych.

W Jaśle i okolicy prace nad budową kolei rozpoczęły się w 1875 r. i zostały zakończone 9 lat później. Wtedy też oddano do użytku prowizoryczny budynek dworca kolejowego.

Dworzec kolejowy - widok od strony torów

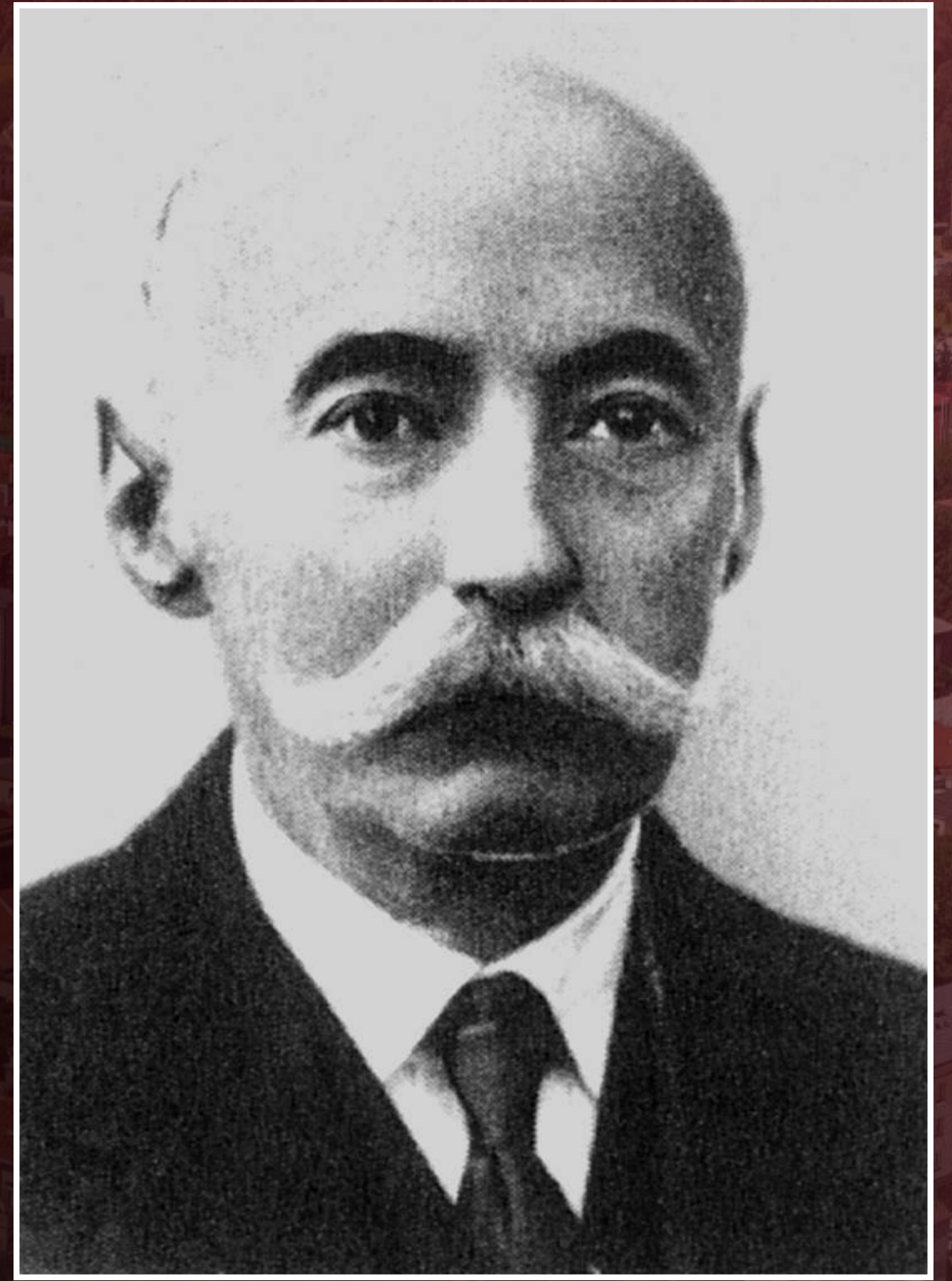
Wkrótce rozpoczęto budowę połączenia kolejowego z Rzeszowem, a nową linię oddano do użytku w 1890 r. Jasło stało się tym samym ważnym węzłem kolejowym, nie tylko leżącym na linii Galicyjskiej Kolei Transwersalnej, ale poprzez połączenie z Rzeszowem uzyskało skomunikowanie z dawną koleją galicyjską im. Karola Ludwika.

Położenie Jasła na styku linii kolejowych sprzyjało rozwojowi gospodarczemu i społecznemu miasta i regionu. Co rusz wracały koncepcje połączenia Jasła z Dębicą czy Jasła ze Słowacją. Podejmowano w tym zakresie starania, ruszyły też wstępne prace, lecz z różnych względów inicjatywy te nie skończyły się powodzeniem.

Wybuch I wojny światowej spowodował, że odżyły wśród Polaków nadzieje na to, by wybić się na niepodległość. Już wkrótce po wybuchu wojny utworzono Legiony Polskie, w tym wchodzący początkowo w ich skład Legion Wschodni pod dowództwem Józefa Hallera. Już we wrześniu 1914 r. Haller przybył do Jasła i tutaj prowadził werbunek do tworzonych oddziałów. Legiony tworzyli członkowie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” czy Związku Strzeleckiego.

W sprawę niepodległości zaangażowani byli ziemianie i inteligencja. Jaślanin Ignacy Steinhaus wchodził w skład Naczelnego Komitetu Narodowego będącego reprezentacją Polaków wobec władz austriackich, a przedstawicielem Komitetu na powiat jasielski był Tadeusz Sroczyński.

Rok 1918 przyniósł Polsce niepodległość, ale nie zakończył walki o granice. Ludzie związani z Jasłem walczyli w wojnie polsko-ukraińskiej, wojnie polsko-bolszewickiej czy tak, jak Romuald Pitera, w powstaniach śląskich.

Ignacy Steinhaus

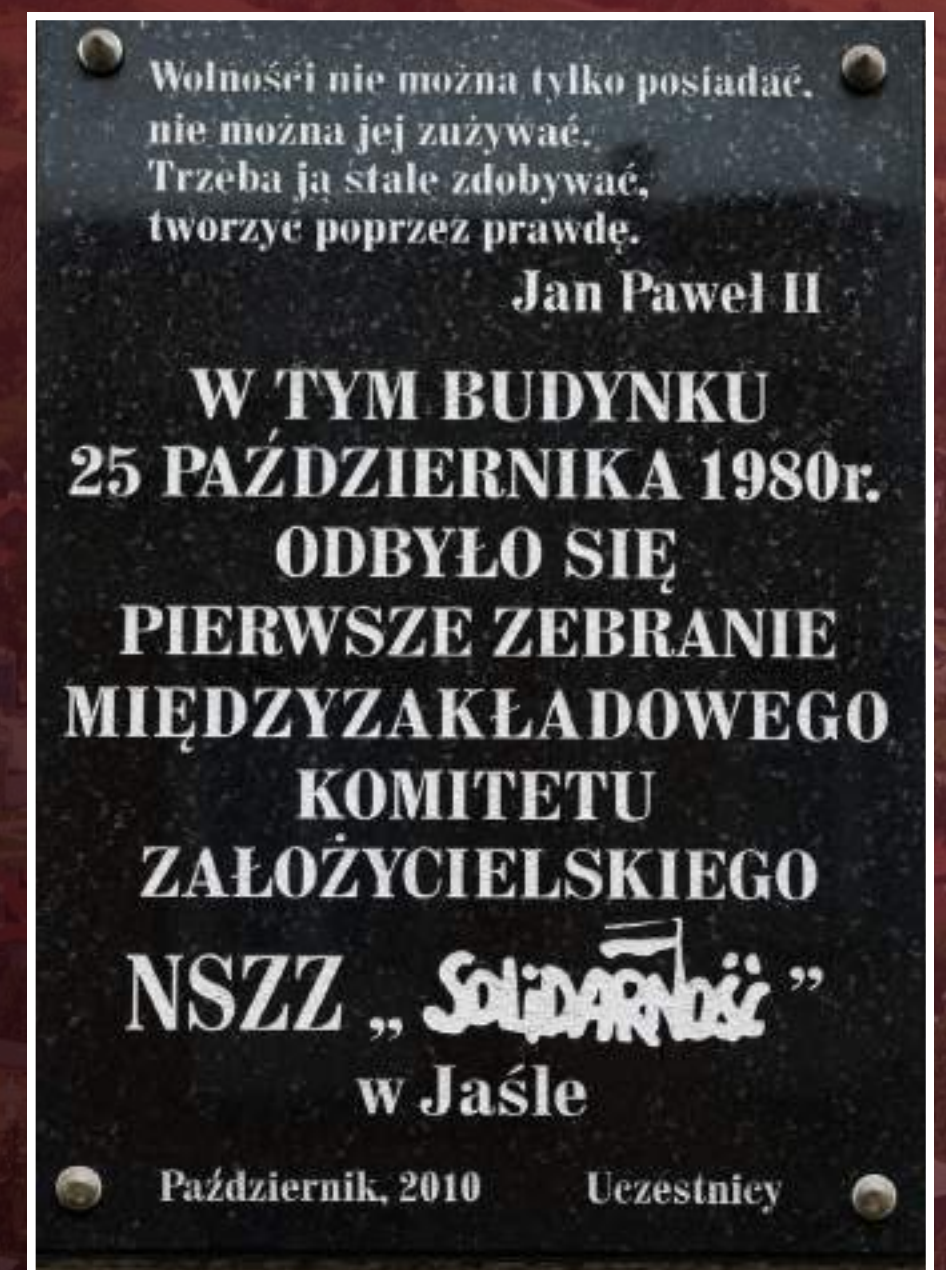
Składanie do trumienki odznaczeń austriackich,
1918 r.

Zdjęcie austriackiego orła z budynku starostwa,
1 XI 1918 r.

Powstanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” było konsekwencją protestów, które przetoczyły się przez Polskę latem 1980 r. Oficjalnie organizacja została zarejestrowana 10 listopada 1980 r.

W Jaśle już od początku rozpoczęto starania o utworzenie niezależnych od władz komunistycznych związków zawodowych. 25 października 1980 r. kilkudziesięciu przedstawicieli komitetów założycielskich z jasielskich zakładów pracy założyli Międzyzakładowy Komitet Założycielski NSZZ „Solidarność”.

Msza w intencji papieża Jana Pawła II - 17 V 1981 r., jasielski rynek

Komitet ten został początkiem 1981 r. przekształcony w Międzyzakładową Komisję Porozumiewawczą. Działacze jasielskiej „Solidarności” podejmowali rozmaite inicjatywy i włączali się w krajową działalność związkową, m.in. współorganizowali msze za ojczyznę. Ciosem w „Solidarność” było wprowadzenie 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego. Doprowadziło to do wzmożonych represji i internowania niektórych działaczy Związku, a także zwolnień z pracy czy rozpraw sądowych. Represjonowanie trwało do końca lat 80. W 1989 r. roku „Solidarność” włączyła się w organizację wyborów czerwcowych.

Jedną z najbardziej owocnych, jak i najślawniejszych akcji w regionie jasielskim przeprowadzonych przez Armię Krajową była akcja „Pensjonat”.

Po kolejnych aresztowaniach przeprowadzonych w pierwszej połowie 1943 r. pośród żołnierzy AK, większość z nich osadzono w jasielskim więzieniu, skąd byli przewożeni do siedziby jasielskiego Gestapo i tam w brutalny sposób torturowani.

Chcąc uchronić aresztowanych, ale także tych zaangażowanych w ruch oporu, którzy pozostali na wolności, grupa Kedywu Armii Krajowej Podokręgu Rzeszów pod kierownictwem Zenona Soboty ps. „Korczak”, podjęła decyzję o próbie uwolnienia swoich kolegów z jasielskiego więzienia.

Zenon Sobota ps. „Korczak”
- dowódca akcji „Pensjonat”

Na pierwszym planie pomnik Tadeusza Kościuszki w parku miejskim, dalej budynek sądu i więzienia w Jasle.

Przy pomocy rodziny Madejewskich, sześciu członków AK przeprowadziło w nocy 5/6 sierpnia 1943 r. akcję o kryptonimie „Pensjonat”. Po wejściu do więzienia obezwładniono strażników i uwolniono 133 więźniów związanych z AK. Udali się oni w kierunku wschodnim i południowym. Z więzienia uciekła też część osadzonych, choć niektórzy wrócili do swoich cel obawiając się represji.

Film „Akcja Pensjonat”

Tablica upamiętniająca akcję „Pensjonat”

Najtragiczniejszą kartą w historii Jasła było wysiedlenie mieszkańców, rabunek mienia oraz praktycznie zrównania miasta z ziemią. Dokonali tego Niemcy w latach 1944-1945. 13 września 1944 r. na ulicach miast pojawiło się zarządzenie niemieckich władz wojskowych, które polecało ludności opuścić miasto i udać się w kierunku zachodnim. Mieszkańcy mieli wykonać to polecenie do godziny 18:00 15 września 1944 r. Pod komunikatem władz wojskowych widniał dopisek jasielskiego okupacyjnego starosty Waltera Gentza, który polecił mieszkańcom zastosować się do poleceń wojska. Ogromna większość jaślan udała się na wysiedlenie pieszo. Ze swojego dobytku zabrano jedynie to, co zdołano zabrać na plecy czy na małe wózki. Następnie Niemcy przystąpili do rabunku mienia i wywożenia go do III Rzeszy oraz do wysadzania w powietrze i palenia budynków. Praktycznie całe miasto zamieniło się w gruzy. Pierwsi mieszkańcy zaczęli wracać do miasta w styczniu 1945 r.

Ruiny Jasła

Ruiny Jasła, ul. Kościuszki

Film "Jasło 44"

Symbole Miasta Jasła

Św. Antoni Padewski (1191 - 1231)
portugalski franciszkanin, doktor kościoła. W
1996r. ustanowiony Patronem Miasta Jasła.

Przywilej księcia Bolesława Wstydliwego dla jasielskiego targu

Sztandar Miasta Jasła - rewers

Sztandar Miasta Jasła - awers

Flaga miasta Jasła ustanowiona w 2005 r.

Herb miasta Jasła.

Nadany miastu Jasłu 26.04.2024.

Animacja
"Czy wiesz jakie są symbole Jasła?"

